

Stanisław Kulawiak

Okolice autentyzmu. Pomiędzy prawdą a rzeczywistością

Muzeum Regionalne im. W. Golusa

- *Portfolio ostrzeszowskie*
  - *Pejzaże prawie symetryczne*
- wernisaż: 8.10.2023 • g. 15.00

Ostrzeszowskie Centrum Kultury im. A. Serbeńskiego

Galeria w Ramach Piętra

- *Uśmiech na niedzielę*
- *Na peryferiach PRL*

wernisaż: 8.10.2023 • g. 16.00

Ostrzeszów 9.10 • 30.11.2023

Dyskusja o autentyzmie w fotografii dokumentalnej pt. „Pomiędzy prawdą a rzeczywistością”

Wiesław Przybyła • Adam Sobota • Krzysztof Szymoniak

Sala klubowa OCK 8.10.2023 • g. 16.30

Realizacja transmisji online • Studio 6x6

<https://youtube.com/live/T0KeIG1n16I?feature=share>

Organizatorzy wystawy

Ostrzeszowskie Centrum Kultury im. Antoniego Serbeńskiego

Stowarzyszenie Regionalny Ośrodek Dokumentacji WIEŻA 1916

Patronat

Związek Polskich Artystów Fotografików

Okolice autentyzmu. Pomiędzy prawdą a rzeczywistością

Powiedzieć, że istnieje, o czymś, czego nie ma, jest fałszem.

Powiedzieć o tym, co jest, że jest, a o tym,

czego nie ma, że go nie ma, jest prawdą.

Arystoteles, *Metafizyka*

Idea twórczości opartej na rdzennym materiale wywodzącym się z własnych przeżyć doprowadziła w latach trzydziestych XX w. Stanisława Czernika do zdefiniowania pojęcia autentyzmu w poezji.

Autentyzm według niego to poszukiwanie prawdy artystycznej spójnej z prawdą życiową, reakcja przeciw zakłamaniam tego świata, próba stworzenia rodzimego programu artystycznego zawierającego wartości ogólnoludzkie i ponadczasowe. „Autentyzm nie jest więc wyłącznym sztucznie wyhodowanym kierunkiem poetyckim, lecz wyrazem światopoglądu” – Stanisław Czernik, *Co i jak czyli 13 tez autentyzmu*, „Okolica Poetów”, nr 10 (19), s. 2–4, Ostrzeszów 1936.

Wobec wszystkich sposobów przedstawiania i interpretacji świata fotografia ze względu na swoje właściwości jest najbliższa prawdzie, czyli realistycznemu oglądowi świata. Takie określenie autentyzmu w fotografii prowadzi do odbioru zdjęcia jako dokumentu – wizualnego przekazu pogłębionego o zawartą w nim prawdziwą treść. „Fotografia jest obojętna wobec wszelkich przekazyńców, nie musi wymyślać, jest sama z siebie poświadczeniem autentyczności. Rzadkie sztuczności, na które zezwała, nie

są ciekawe, to są tylko triki: fotografia wysila się tylko wtedy, kiedy szachruje” – Roland Barthes, *Światło obrazu. Uwagi o fotografii*. Rozdział 36, *Poświadczenie autentyczności*, s. 145. Wydawnictwo KR, Warszawa 1996.

SK, Ostrzeszów 2022

Realności prawie symetryczne

Fotografie rejestrujące zjawiska społeczne interpretuje się zazwyczaj stosownie do schematów objaśniania procesów historycznych. W taki sposób można by także komentować dorobek Stanisława Kulawiaka, który stworzył potężny zasób dokumentacji życia codziennego w Polsce od roku 1974 do chwili obecnej. Elementy tego zbioru są znane z jego wystaw, a przede wszystkim poprzez autorski album *Na peryferiach PRL. Fotografie z lat 1974–1989*, wydany w 2009 roku. Z jednej strony te fotografie potwierdzają ogólną diagnozę PRL-u jako czasu kolektywnej szarzyzny, trudnych warunków życia czy pozorowanej nowoczesności w otoczeniu prowizorki i pompatycznych sloganów. Jednak znaczące jest i to, że autor często przedstawiał sceny z życia własnej rodziny (np. w cyklu *Uśmiech na niedzielę* z lat 1979–1980) i z najbliższego mu regionu Ostrzeszowa, gdzie zauważalna bliskość relacji i siła tradycyjnej obyczajowości stanowi tarczę chroniącą ludzi przed całkowitym zmanipulowaniem ich życia przez polityczną ideologię. Dostrzeganie takich uniwersalnych wartości w przypadkowych sytuacjach nie pozwala na jednoznaczną interpretację ukazywanych faktów. Taką strategię utrwalania „znaków czasu”, wypracowaną we wczesnym okresie twórczości, Stanisław Kulawiak kontynuuje w warunkach aktualnych przeobrażeń, zamieniając tylko estetykę czarno-białej fotografii na wielobarwną paletę cyklu *Relacji ulicznych*. Stara się nadal zachowywać właściwy sobie dystans wobec spotykanych wydarzeń, nie osądzając ich z pozycji mentora, ale kierując się zdrowym rozsądkiem. Jego sceptycyzm czy nawet ironia są motywowane poszukiwaniem w życiu codziennym bardziej trwałych wartości, które dostrzega w podstawowych relacjach międzyludzkich.

Adam Sobota, kurator, fragment tekstu do katalogu wystawy pt. *Stanisław Kulawiak. Portfolio. Fotografie 1974–2021*, OKiS, Wrocław 2022

Stanisław Kulawiak, rocznik 1954. Po ukończeniu Szkoły Podstawowej w Bobrownikach i Liceum Ogólnokształcącego w Ostrzeszowie w latach 1973–1979 studiował na Wydziale Elektrotechniki, Automatyki i Elektroniki AGH w Krakowie. Fotografiją zajmuje się od roku 1974, najpierw prowadził Studencką Agencję Fotograficzną, a dwa lata później wspólnie z przyjaciółmi założył Grupę Twórczą SEM i Jaszczurową Galerię Fotografii. W roku 1980 został członkiem Związku Polskich Artystów Fotografików. W latach 1983–1989 współpracował z Teatrem im. Wojciecha Bogusławskiego w Kaliszu, a w okresie 1993–1999 pracował dla firmy Country Line w Leichlingen. Od 1999 roku jest współwłaścicielem Oficyny Wydawniczej Kulawiak w Ostrzeszowie. W latach 2010–2021 był prezesem Stowarzyszenia Regionalny Ośrodek Dokumentacji WIEŻA 1916. Od 2014 do 2023 roku jako wiceprezes ds. artystycznych Okręgu Dolnośląskiego ZPAF organizował wystawy okręgowe oraz w Galerii Za Szafą. W okresie 2017–2023 był członkiem Rady Artystycznej ZPAF w Warszawie, a obecnie jest sekretarzem Zarządu Głównego ZPAF. Autor wielu wystaw i publikacji, interesuje się edytorstwem i drukiem.